

Justis- og
beredskapsdepartementet

Tildelingsbrev 2020

Domstoladministrasjonen

7. januar 2020

Innhold

1.	Innledning	3
2.	Samfunnsoppdrag.....	3
3.	Hovedutfordringer	4
4.	Mål og retningslinjer for 2020.....	4
4.1.	Mål og retningslinjer for Domstoladministrasjonen i 2020	4
4.2.	Frister for saksbehandlingstid.....	5
4.3.	Oppdrag	6
	Oppdrag 1: Statistikk og informasjon om utgifter på kap. 466 og 470	6
	Oppdrag 2: Behandling av salær oppgaver i domstolene	6
	Oppdrag 3: Fremtidig saksvolum i straffesakskjeden	6
	Oppdrag 4: Analyse av tidsbruk knyttet til ungdomsstraff og ungdomsoppfølging	7
	Oppdrag 5: Tilbakekall av statsborgerskap	7
	Oppdrag 6: Allmenngjøring av rettspraksis	8
5.	Styring og kontroll.....	8
5.1.	Intern kontroll	8
5.2.	Særskilt om bygge- og leiekontrakter.....	8
5.3.	Ny sikkerhetslov	8
5.4.	Saker fra Riksrevisjonen og Sivilombudsmannen	9
6.	Fellesføringer og øvrige krav fra Regjeringen	10
6.1.	Inkluderingsdugnaden	10
7.	Dialog og rapportering i 2020.....	10
7.1.	Årsrapportering.....	10
7.2.	Møter 2020.....	11
7.3.	Anslagsendringer regelstyrte poster	11
7.4.	Forklaringer til statsregnskapet	12
7.5.	Regelverksarbeid	12
7.6.	Byggeprosjekter.....	12
7.6.1.	Rom for å behandle graderte opplysninger i Oslo tingrett.....	12
7.6.2.	Bergen tinghus.....	12
7.6.3.	Drammen og Stavanger tinghus.....	13
7.6.4.	Generelt om formålstjenlige domstolbygg og sikkerhet	13
7.7.	Behov for informasjon og øvrig rapportering	13
8.	Budsjettrammen og fullmakter for 2020	13
8.1.	Bevilgning 2020 Domstoladministrasjonen og domstolene	13
8.2.	Delegasjon av fullmakter.....	16
8.3.	Bevilgninger over andre budsjettkapitler	16
8.4.	Delegering av fullmakter i henhold til bevilgningsreglementet	18

8.4.1. Fullmakt til nettobudsjettering ved utskifting av utstyr (§ 3, 4. ledd, 2. setning)	18
8.4.2. Fullmakt til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret (§6, 2. ledd)	19
8.4.3. Fullmakt til å overskride investeringsbevilgninger mot tilsvarende innsparing under driftsbevilgninger under samme budsjettkapittel (§ 11, 4. ledd, nr. 2)	20
8.4.4. Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger til investeringsformål mot tilsvarende innsparing i de tre følgende budsjettår (§ 11, 4. ledd, nr. 3)	20
8.4.5. Overføring av ubrukt driftsbevilgning fra ett år til neste (§ 5)	20
9. Vedlegg.....	21

1. Innledning

Vi viser til Prop. 1 S (2019–2020) fra Justis- og beredskapsdepartementet og Innst. 6 S (2019–2020). Tildelingsbrevet er utarbeidet på bakgrunn av Stortingets endelige budsjettvedtak 12. desember 2019 og presenterer de økonomiske rammene for Domstoladministrasjonen i 2020, jf. økonomireglementet § 7 og bestemmelser om økonomistyring i staten pkt. 1.5.

Stortingets retningslinjer for Domstoladministrasjonens virksomhet og hovedutfordringene slik de er beskrevet i Prop. 1 S (2019–2020), jf. domstolloven § 33 annet ledd, følges opp i dette tildelingsbrevet for 2020.

Departementet gjør for øvrig oppmerksom på at Domstoladministrasjonen har et selvstendig ansvar for å informere departementet om vesentlige risikoer og avvik med hensyn til Domstoladministrasjonens oppgaver slik de fremkommer av tildelingsbrevet. Domstoladministrasjonen skal i denne sammenheng fremme forslag til mulige korrigerende tiltak, jf. pkt. 2.3.2 i bestemmelser om økonomistyring i staten.

2. Samfunnsoppdrag

Domstolene er uavhengige og kan ikke instrueres i sin dømmende virksomhet. Domstoladministrasjonen ble opprettet for å sikre avstand mellom den utøvende og den dømmende makt. Domstoladministrasjonen skal ivareta og støtte opp under domstolene og dommernes selvstendighet, og griper ikke inn i enkeltsaker. Justis- og beredskapsdepartementet har ikke instruksjonsmyndighet overfor Domstoladministrasjonen eller domstolene.

Domstoladministrasjonen skal være sentraladministrasjon for domstolene og jordskifterettene, og har ansvar for å legge til rette for at domstolene løser sine oppgaver best mulig. Videre skal Domstoladministrasjonen forvalte midlene Stortinget bevilger til domstolene og foreta nødvendige prioriteringer, når annet ikke er fastsatt gjennom Stortingets budsjettbehandling.

Domstoladministrasjonen har også oppgaver knyttet til kontor- og rettslokaler og personalfunksjon, herunder lederutvikling og opplæring. Drift og utvikling av IKT-systemer er et annet ansvarsområde som er sentralt for å videreutvikle domstolene. Domstoladministrasjonen skal også sørge for organisasjonsutvikling, som blant annet innebærer å bidra til en kultur som legger til rette for effektiv og aktiv saksstyring i domstolene innenfor gjeldende prosessregler. Utover dette skal Domstoladministrasjonen innhente statistikk for saksavviklingen i domstolene og annen relevant økonomisk styringsinformasjon.

3. Hovedutfordringer

Dagens domstolstruktur med mange og små domstoler er til hinder for å oppnå effektiv ressursutnyttelse. Muligheten for å omfordele ressursene mellom domstolene er begrenset. En utfordring for domstolene er variasjon i saksinngang, og spesielt fluktuasjoner ved enkelte domstoler fra det ene året til det andre. Det er vanskelig å tilpasse kapasiteten til større endringer i saksmengden. Domstolkommisjonen leverte en delutredning om struktur 1. oktober 2019 (NOU 2019: 17 Domstolstruktur). Kommisjonen peker på flere utfordringer ved dagens organisering.

Mange domstoler når ikke Stortingets mål om gjennomsnittlig saksbehandlingstid i én eller flere sakstyper. Frister angitt i straffeprosessloven og i tvisteloven overholdes i mange tilfeller ikke. En utfordring er at eksterne faktorer i stor grad påvirker saksbehandlingstiden og effektiviteten i domstolene, og da særlig knyttet til berømmelse av straffesaker.

Riksrevisjonen har gjennomført en undersøkelse av saksbehandlingstid og effektivitet i tingrettene og lagmannsrettene, jf. pkt. 5.4 under og supplerende tildelingsbrev 28. oktober 2019. I undersøkelsen peker Riksrevisjonen på flere kritikkverdige forhold.

Papirbasert saksbehandling skaper utfordringer for domstolene i møte med brukere og i den interne saksbehandlingen. Digitalisering og oppgradering av teknisk utstyr er nødvendig for å gi bedre tjenester til brukerne og for å effektivisere saksavviklingen.

Rekrutteringen til norske domstoler er en utfordring, ved at tallet på kvalifiserte søkere ved en del utlysninger er for lavt. Det gjelder særlig i jordskifterettene, alminnelige dommerembeter i mindre sentrale strøk samt domstolledere.

4. Mål og retningslinjer for 2020

4.1. Mål og retningslinjer for Domstoladministrasjonen i 2020

Domstoladministrasjonen skal bidra til å nå departementets overordnede mål om en mer effektiv straffesakskjede.

Justis- og beredskapsdepartementet viser til de generelle retningslinjene for Domstoladministrasjonen for 2020 i Prop. 1 S (2019–2020), jf. Innst. 6 S (2019–2020):

«Domstoladministrasjonen skal

- leggje til rette for brukarorientering og utvikling i domstolane som gir reell tilgang til domstolane og riktige avgjerder til rett tid
- sørge for effektiv ressursutnytting gjennom felles praksis og større satsing på aktiv saksstyring og utnytte mogleghetene til effektiv saksavvikling som allereie ligg i lovverket
- leggje til rette for systematisk kvalitetsutvikling
- leggje til rette for at domstolane oppfyller Stortingets mål for gjennomsnittleg saksbehandlingstid
- sørge for sikre og stabile IKT-løysingar i ein digital rettsprosess
- sikre systematisk og målretta rekruttering og kompetanseutvikling for leiarar og medarbeidarar i domstolane og Domstoladministrasjonen
- sikre at oppgåveløysinga i domstolane skjer i forsvarleg trygge rammer
- sikre eit godt avgjerdsgrunnlag for regjeringa og Stortinget.»

4.2. Frister for saksbehandlingstid

Stortinget fastsetter mål for gjennomsnittlig saksbehandlingstid. Målet i meddomsrettssaker (straff) er tre md. I enedommersaker (straff) i tingretten er målet én md. Målet i sivile saker (tvistesaker) er seks md. I tillegg angir straffeprosessloven og tvisteloven frister.

Når ikke særlige forhold er til hinder, skal hoved- og ankeforhandlinger i saker etter straffeprosessloven berammes innen to uker etter at en sak kom inn til tingretten eller en anke til lagmannsretten ble henvist til ankeforhandling, jf. straffeprosessloven § 275 første ledd annet punktum. Dersom siktede er varetektsfengslet når saken berammes eller var under 18 år da forbrytelsen ble begått, skal hovedforhandling være påbegynt innen seks uker etter at saken kom inn til tingretten eller innen åtte uker etter at anken til lagmannsretten ble henvist til ankeforhandling, jf. § straffeprosessloven 275 annet ledd annet punktum.

Tvisteloven angir frister for saksforberedelsen i allmennprosessen. Hoved- og ankeforhandling skal i utgangspunktet ikke påbegynnes senere enn seks måneder etter at stevning er inngitt, jf. tvisteloven § 9-4 annet ledd bokstav h, jf. § 29-14 tredje ledd. Tvisteloven angir også frister for når avgjørelser skal avsies. Avgjørelsen skal avsies senest fire uker etter avslutning av hoved- eller ankebehandling i saker som føres etter allmennprosess, og senest innen to uker i saker med bare én dommer, jf. tvisteloven § 19-4 femte ledd første og annet punktum. I saker etter småkravprosessen skal dom normalt avsies innen fire md. etter at stevning ble inngitt, jf. tvisteloven § 10-4 første ledd.

4.3. Oppdrag

Oppdrag 1: Statistikk og informasjon om utgifter på kap. 466 og 470

Det er behov for mer detaljert informasjon om utgiftene knyttet opp mot saksstatistikk og salærregelverket, jf. supplerende tildelingsbrev 28. juni 2019. Domstolene belaster 98 prosent av utgiftene over kap. 466 Særskilte straffesaksutgifter og om lag halvparten av de totale utgiftene over kap. 470 Fri rettshjelp knyttet til fri sakførsel i sivile saker gjennom innvilgelse av salær til advokater, tolker, sakkyndige mm.

Departementet ber Domstoladministrasjonen prioritere arbeidet med å bedre statistikkgrunnlaget knyttet til salær i straffesaker og sivile saker med fri sakførsel. Videre bes Domstoladministrasjonen rapportere om hvilke tiltak som er iverksatt og hvilke tiltak som planlegges for å bedre statistikkgrunnlaget.

Frist: 1. juni 2020

Oppdrag 2: Behandling av salæroppgaver i domstolene

Justis- og beredskapsdepartementet har forbindelse med FoU-rapportene *Analyse av stykkpris og medgått tid* ([her](#)) og *Evaluering av bistandsadvokatorordningen* ([her](#)) mottatt anbefalinger om at kontrollfunksjonen i domstolene bør styrkes.

Departementet ba i supplerende tildelingsbrev 28. juni 2019 Domstoladministrasjonen utrede hvordan behandlingen av salæroppgaver og utgifter regnskapsført på de regelstyrte postene kan bedres.

Departementet ber Domstoladministrasjonen rapportere om hvilke tiltak som er iverksatt, plan med konkrete tiltak og tidsplan for arbeidet.

Frist: 1. juni 2020.

Oppdrag 3: Fremtidig saksvolum i straffesakskjeden

Samarbeid på tvers av straffesakskjeden er viktig for kunne analysere og forutse fremtidig behov hos de ulike aktørene i straffesakskjeden. Blant annet har Kriminalomsorgsdirektoratet utfordringer med å beregne fremtidig kapasitetsbehov for fengselsplasser uten et bedre samarbeid med Domstoladministrasjonen og Politidirektoratet.

Departementet ber om at Domstoladministrasjonen, Politidirektoratet, Sekretariatet for konfliktrådene og Kriminalomsorgsdirektoratet sammen ser på mulighetene for å samordne og utvikle prognose- og analysearbeid for å bedre mulighetene til å bedømme

fremtidig saksvolum i straffesakskjeden. Kriminalomsorgsdirektoratet tar initiativ til samarbeidet og leder arbeidet.

Frist: Årsrapport 2020

Oppdrag 4: Analyse av tidsbruk knyttet til ungdomsstraff og ungdomsoppfølging

Nordlandsforsknings følgeevaluering «*Mellom hjelp og straff – fungerer nye straffereaksjoner for ungdommer etter intensjonen?*» viser at for å få mest mulig gunstig effekt av straffereaksjonene ungdomsstraff og ungdomsoppfølging, må tiden fra lovbrudd til start på straffegjennomføringen reduseres betraktelig.

Departementet ber om at Domstoladministrasjonen i samarbeid med Kriminalomsorgsdirektoratet, Politidirektoratet, Riksadvokaten og Sekretariatet for konfliktrådene utarbeider en felles analyse av tidsbruken fra lovbrudd begås til straffegjennomføringen av ungdomsstraff eller ungdomsoppfølging starter. Sekretariatet for konfliktrådene leder og koordinerer samarbeidet. Virksomhetene skal i samarbeid analysere tidsbruk fra lovbrudd begås og til straffegjennomføring starter, samt vurdere tiltak for å begrense denne tidsbruken.

Frist: Sekretariatet for konfliktrådene leverer inn felles rapport om oppdraget 30. juni 2020.

Oppdrag 5: Tilbakekall av statsborgerskap

Endringer i statsborgerloven om tilbakekall på grunn av uriktige opplysninger mv. ble vedtatt av Stortinget 3. desember 2019. I budsjettet for 2020 er det lagt til grunn at forvaltningsbehandlingen styrkes med fritt rettsråd og ved at alle klagesaker til Utlendingsnemnda skal behandles i nemndsmøte med personlig fremmøte. Det åpnes videre for behovsprøvd fri sakførsel etter lov om fri rettshjelp § 16 tredje ledd ved etterfølgende domstolsbehandling.

Det er usikkerhet knyttet til beregningene av hvilke utgifter som vil påløpe knyttet til dette arbeidet i 2020. Som følge av lovendringene og behovet for restansenedbygging, er det satt av 2 mill. kroner på kap. 410, post 01 til domstolenes behandling av disse sakene. Vi ber om at Domstoladministrasjonen i 2020 redegjør for antallet behandlede saker i denne porteføljen og utgifter knyttet til disse. Likelydende oppdrag er gitt til Utlendingsdirektoratet, Utlendingsnemnda og Politidirektoratet.

Frist: 1. oktober 2020 og årsrapport 2020

Oppdrag 6: Allmenngjøring av rettspraksis

Departementet viser til Innst. 6 S (2019–2020) og ber Domstoladministrasjonen nedsette en arbeidsgruppe av relevante aktører som skal klarlegge hvilke tekniske og regulatoriske justeringer, samt økonomiske rammer, som er påkrevd for å oppnå dette. Det er avsatt 1,5 mill. kroner til oppgaven. Domstoladministrasjonen tildeler eventuelt overskytende av disse 1,5 mill. kronene etter behov til en aktør eller aktører som kan forestå en slik allmenngjøring av rettspraksis.

Frist: 1. september 2020 og rapportering i årsrapporten for 2020

5. Styring og kontroll

5.1. Intern kontroll

Departementet legger til grunn at Domstoladministrasjonen har tilfredsstillende intern kontroll, jf. § 14 i reglement for økonomistyring, slik at driften er formåls- og kostnadseffektiv, utføres i samsvar med gjeldende lover og regler og at rapporteringen er pålitelig og nøyaktig. God intern styring innebærer at eventuelle vesentlige avvik forebygges, avdekkes og korrigeres i nødvendig utstrekning. Domstoladministrasjonen skal i årsrapportens kapittel IV redegjøre for styring og kontroll i Domstoladministrasjonen og domstolene.

5.2. Særskilt om bygge- og leiekontrakter

Instruks 13. januar 2017 om håndtering av bygge- og leiesaker i statlig sivil sektor gir en samlet oversikt over ansvarsforhold, fullmakter og kravene til saksbehandling ved lokalanskaffelser.

5.3. Ny sikkerhetslov

Departementet viser til ny nasjonal strategi for digital sikkerhet og ny lov om nasjonal sikkerhet (sikkerhetsloven), og vil understreke viktigheten av at Domstoladministrasjonen setter sikkerhet på dagsordenen. Sikkerhetsloven definerer utgangspunktet for å identifisere grunnleggende nasjonale funksjoner. Vi viser i denne forbindelse til departementets brev 28. januar 2019. Identifiseringen er beskrevet i Nasjonal sikkerhetsmyndighets (NSM) veileder:

<https://www.nsm.stat.no/globalassets/dokumenter/veiledninger/2019/veileder-i-departementenes-identifisering-av-gnf.pdf>

På bakgrunn av de grunnleggende nasjonale funksjonene som Justis- og beredskapsdepartementet har identifisert for justissektoren, skal virksomhetene vurdere om de har objekter eller infrastruktur som er særlige viktige for å opprettholde

grunnleggende nasjonale funksjoner og gjennom det ivareta de nasjonale sikkerhetsinteressene. En skadevurdering skal fastsette konsekvensene for grunnleggende nasjonale funksjoner dersom objektet eller infrastrukturen blir satt ut av spill. Vurderingen er beskrevet i NSMs håndbok i skadevurdering:

<https://www.nsm.stat.no/globalassets/dokumenter/veiledninger/2019/handbok-i-skadevurdering.pdf>.

I tilknytning til arbeidet med implementering av den nye loven er det særlig viktig at virksomhetene gjør gode skade- og risikovurderinger med utgangspunkt i de grunnleggende nasjonale funksjoner som departementet har identifisert. Dette må ligge til grunn for riktige og kostnadseffektive sikringstiltak. Sikringstiltakene skal bidra til å etablere et forsvarlig sikkerhetsnivå. Det er særlig viktig å vurdere objekt klassifisert etter det tidligere regelverket etter kravene i det nye regelverket.

Ny sikkerhetslov stiller tydeligere krav enn tidligere til at virksomheter som omfattes av sikkerhetsloven skal etablere et styringssystem for sikkerhet, og at forebyggende sikkerhetsarbeid skal utgjøre en del av virksomhetens styringssystem.

Domstoladministrasjonen skal i årsrapporten for 2020 redegjøre for arbeidet med å integrere sikkerhetsstyringen i øvrig virksomhetsstyring, hvorvidt det er etablert rutiner for ledelsens gjennomgåelse av virksomhetens forebyggende sikkerhetsarbeid og om dette er gjennomført.

5.4. Saker fra Riksrevisjonen og Sivilombudsmannen

Oppfølging av eventuelle merknader fra Riksrevisjonen skal ha høy prioritet.

Riksrevisjonen har gjennomført en undersøkelse av saksbehandlingstid og effektivitet i tingrettene og lagmannsrettene. Domstoladministrasjonen har utarbeidet en konkret plan for oppfølging av Riksrevisjonens funn, jf. supplerende tildelingsbrev 28. oktober 2019. Departementet mottok planen 18. desember 2019.

Oppfølging av Riksrevisjonens undersøkelse blir tema i møtene mellom Domstoladministrasjonen og departementet, og skal omtales i årsrapporten. Domstoladministrasjonen bes i årsrapporten for 2019 og 2020 om å rapportere om måloppnåelse knyttet til fristene angitt i straffeprosessloven og tvisteloven.

6. Fellesføringer og øvrige krav fra Regjeringen

6.1. Inkluderingsdugnaden

Domstoladministrasjonen skal utvikle rutiner og arbeidsformer for å nå målene for regjeringens inkluderingsdugnad. Domstoladministrasjonen skal i årsrapporten redegjøre for hvordan rekrutteringsarbeidet har vært innrettet for å nå målet om 5 pst., vurdere eget arbeid opp mot målene og omtale utfordringer og vellykkede tiltak. Har

Domstoladministrasjonen hatt nyansettelser i faste eller midlertidige stillinger i 2020, skal virksomheten rapportere i årsrapporten om antallet med nedsatt funksjonsevne eller hull i CV-en, sammen med nyansettelser i faste og midlertidige stillinger totalt.

Domstoladministrasjonen skal rapportere i tråd med veiledningen som ble publisert høsten 2019.

7. Dialog og rapportering i 2020

7.1. Årsrapportering

Domstoladministrasjonens årsrapport for 2020 utgjør en del av grunnlaget for Justis- og beredskapsdepartementets rapportering til Stortinget om oppnådde resultater for budsjettåret 2020. En samlet årsrapport i pdf-format skal oversendes departementet innen 15. mars 2021 og skal følge kravene i bestemmelser om økonomistyring i staten pkt. 1.6.1. Det vises for øvrig til veileder for årsrapportering fra DFØ, jf. DFØs nettsider.

Statlige virksomheter skal rapportere på likestilling i Prop. 1 S for det enkelte budsjettår. Departementet ber om at Domstoladministrasjonen rapporterer på likestilling per 31. desember 2019. Det vises til vedlegg 2.

Departementet ønsker å styrke arbeidet med den langsiktige utviklingen og styringen i justissektoren. Domstoladministrasjonen skal i forkant av årsrapporteringen utarbeide en overordnet, strategisk vurdering av risiko og mulighetsrom knyttet til samfunnsoppdraget i et femårig perspektiv. Vurderingen skal danne grunnlag for årsrapportens kapittel 5 (Vurdering av framtidutsikter).

Departementet ber Domstoladministrasjonen i årsrapporten for 2020 om å rapportere på overordnet nivå om erfaringer og utfordringer i forbindelse med det internasjonale arbeidet, herunder arbeid under EØS-finansieringsmekanismen.

7.2. Møter 2020

Det skal avholdes to kontaktmøter mellom styret for Domstoladministrasjonen og statsråden i 2020. I tillegg vil departementet ta initiativ til to møter på administrativt nivå. Formålet med møtene på administrativt nivå er å sikre god og gjensidig utveksling av informasjon mellom departementet og Domstoladministrasjonen. Dialogen mellom Domstoladministrasjonen og departementet skal være innrettet etter risiko- og vesentlighet. Dato og tidspunkt for møter fremgår av vedlegg 1.

Det er naturlig at måloppnåelse knyttet til Stortingets mål og retningslinjer og oppfølging av Riksrevisjonens undersøkelse er tema i møtene. I tillegg vil risiko være tema i møtene på administrativt nivå.

7.3. Anslagsendringer regelstyrte poster

I henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten pkt. 3.2.1 skal alle bevilgninger være basert på realistiske anslag over utgifter og inntekter. Departementet har behov for innspill fra Domstoladministrasjonen til anslagsendringer på enkelte regelstyrte poster. Dette gjelder:

- Kap. 410 Domstolene, post 21 Spesielle driftsutgifter
- Kap. 410 Domstolene, post 22 Vernesaker/sideutgifter, jordskiftedomstoler, kan overføres
- Kap. 3410 Domstolene, post 01 Rettsgebyr
- Kap. 3410 Domstolene, post 02 Saks- og gebyrinntekter, jordskiftedomstolene
- Kap. 3410 Domstolene, post 04 Vernesaker, jordskiftedomstolene
- Kap. 414 Forliksråd og andre domsutgifter, post 01 Driftsutgifter
- Kap. 466 Særskilte straffesaksutgifter m.m., post 01 Driftsutgifter
- Kap. 470 Fri rettshjelp, post 01 Driftsutgifter
- Kap. 475 Bobehandling, post 01 Driftsutgifter

Med utgangspunkt i siste tilgjengelige regnskapstall og forventet utvikling ber departementet om at Domstoladministrasjonen beregner forventede utgifter og inntekter (anslag) på postene nevnt over.

Grunnlagsberegningene skal være etterprøvbare. Det må komme tydelig frem hva endringene skyldes, med forklaring på om det f.eks. gjelder endrede kostnader per enhet eller antall enheter, lovendringer mv.

Frister for innsending av anslagsendringer fremgår av vedlegg 1. Departementet tar forbehold om eventuelle tilleggbestillinger eller justerte frister ved endrede behov.

7.4. Forklaringer til statsregnskapet

Domstoladministrasjonen rapporterer til statsregnskapet etter kontantprinsippet. Domstoladministrasjonen avlegger virksomhetsregnskapet etter SRS, jf. bestemmelsene pkt. 3.4.1.

Domstoladministrasjonen skal redegjøre for vesentlige avvik mellom bevilgning og regnskap i henhold til særskilt frist. Dette gjelder også der Domstoladministrasjonen har fullmakt til å belaste kapitler og poster. Redegjørelsen skal gis på postnivå og på grunnlag av endelig bevilgningsregnskap etter eventuelle omposterings. Det skal gjøres rede for sammenhengen mellom overskridelse på utgiftspost og tilsvarende merinntekt på inntektspost.

7.5. Regelverksarbeid

Det bes om at Domstoladministrasjonen, etter dialog med departementet, ved behov utarbeider utkast til høringsnotat på enkelte områder. Videre vil det bli behov for at Domstoladministrasjonen gjør utredninger av økonomiske og administrative konsekvenser ved regelverksarbeid.

7.6. Byggeprosjekter

7.6.1. Rom for å behandle graderte opplysninger i Oslo tingrett

Departementet viser til Prop. 1 S (2018–2019) om bevilgning til å etablere rom for å behandle graderte opplysninger i Oslo tingrett. Departementet ber Domstoladministrasjonen rapportere om status i arbeidet med å bygge et gradert rom.

Frist 1. juni 2020

7.6.2. Bergen tinghus

Det vises videre til omtale i Prop. 1 S (2019–2020) om rehabilitering av Bergen tinghus. På grunn av den store mengden statlige byggeprosjekter som er under planlegging, har regjeringen besluttet at forprosjekt for Bergen tinghus ikke skal gjennomføres i 2019 eller 2020. Det skal utredes foreløpige tiltak (bl.a. knyttet til sikkerhet) som kan gjennomføres før byggeprosjektet eventuelt igangsettes. Ved behov vil bevilgningen på 6 mill. kroner over statsbudsjettet 2018 (som skulle dekke utgifter til forprosjektering, jf. omtale i Prop. 1 S (2019–2020)), kunne bli brukt til å finansiere de foreløpige tiltakene. Departementet vil komme tilbake til spørsmålet om videre finansiering etter at tiltakene er ferdig utredet.

7.6.3. Drammen og Stavanger tinghus

Forprosjektering av nytt tinghus i Drammen ble igangsatt med oppdragsbrev 20. mars 2019. Forprosjektet skal gi grunnlag for styrings- og kostnadsramme for nytt tinghus i Drammen. Prosjektet skal gjennomføres som et brukerfinansiert prosjekt. Domstoladministrasjonen leder prosjektet og er ansvarlig for å beslutte prosjektets innhold og omfang innenfor rammene og føringene gitt i oppdragsbrevet.

Videre vises det til prosess vedrørende mulig opsjon for kjøp av tomt i forbindelse med eventuelt nytt tinghus i Stavanger. Departementet vil, i samråd med Domstoladministrasjonen, ta en beslutning i saken. Statsbyggs rapport og anbefaling etter dialog med Stavangerregionen Havn og Stavanger utvikling vil danne grunnlag for beslutningen.

7.6.4. Generelt om formålstjenlige domstolbygg og sikkerhet

Sikkerhet i domstolene inngår i domstolenes ordinære oppgaveportefølje. Det vises til at Domstoladministrasjonen har opplyst om at grunnsikring i domstolene har vært et prioritert område og arbeidet vil fortsette i 2020.

Departementet ber om at Domstoladministrasjonen rapporterer om fremdrift i årsrapport for 2020.

7.7. Behov for informasjon og øvrig rapportering

Departementet er avhengig av god informasjon for å kunne iverksette relevante tiltak og fordele ressursene i straffesakskjeden og i justissektoren for øvrig på en effektiv og god måte. Departementet har derfor behov for informasjon om resultatoppnåelse, og spesielt på områder hvor det er gitt føringer i Prop. 1 S (2019–2020). Årsrapporten og statistikken som Domstoladministrasjonen utarbeider og legger på nettsidene gir viktig informasjon og kunnskapsgrunnlag for departementet.

8. Budsjettrammen og fullmakter for 2020

8.1. Bevilgning 2020 Domstoladministrasjonen og domstolene

På bakgrunn av Stortingets budsjettvedtak 12. desember 2019 stilles følgende midler til disposisjon for Domstoladministrasjonen i 2020:

Kap. 61		(i 1 000 kroner)
Post		
01	Driftsutgifter	116 138
Sum kap. 61		116 138

Kap. 410		(i 1 000 kroner)
Post		
01	Driftsutgifter	2 618 217
21	Spesielle driftsutgifter	84 135
22	Vernesaker/sideutgifter, jordskifte, <i>kan overføres</i>	2 653
Sum	kap. 410	2 705 005

Kap. 3410		(i 1 000 kroner)
Post		
01	Rettsgebyr	260 596
02	Saks- og gebyrinntekter jordskiftedomstolene	24 390
03	Diverse refusjoner	1 910
04	Vernesaker jordskiftedomstolene	2 452
Sum	Kap. 3410	289 348

Følgende endringer/nye tiltak er innarbeidet i budsjettammen til Domstoladministrasjonen og domstolene for 2020:

Kap. 61 Høyesterett

- Bevilgningen er økt med 1,3 mill. kroner som følge av lønnsjustering for dommere i Høyesterett med virkning fra 1. oktober 2018.
- Bevilgningen er økt med 1,0 mill. kroner til vakthold i Høyesterett.
- Bevilgningen er økt med 0,514 mill. kroner til halvårseffekt av en utreder i Høyesterett.
- Bevilgningen er redusert med 0,560 mill. kroner i forbindelse med avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen for statlige virksomheter.

Kap. 410 Domstolene, post 01

- Bevilgningen er økt med 23,7 mill. kroner som følge av lønnsjustering for dommere i tingrettene og lagmannsrettene med virkning fra 1. oktober 2018.
- Bevilgningen er økt med 2,0 mill. kroner til tilbakekall av statsborgerskap.
- Bevilgningen er økt med 8,05 mill. kroner som følge av IKT-tilpasninger til ny arvelov.
- Bevilgningen er økt med 20 mill. kroner til digitalisering og teknisk utstyr i domstolene.
- Bevilgningen er videreført med 40 mill. kroner til digitalisering, hvorav 36 mill. kroner til videreføring av prosjektet Digitale domstoler.
- Bevilgningen er økt med 1,5 mill. kroner til en arbeidsgruppe som skal se nærmere på hvilke tekniske og regulatoriske justeringer som er påkrevd for allmenngjøring av rettspraksis.
- Bevilgningen er redusert med 12,7 mill. kroner i forbindelse med avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen for statlige virksomheter.
- Bevilgningen er redusert med 2,1 mill. kroner som følge av engangsbevilgning i 2019 til gradert rettslokale i Oslo tingrett.
- Bevilgningen er redusert med 435 000 kroner til JustisCert (helårseffekt av tiltaket).
- Bevilgningen er redusert med 160 000 kroner som følge av økt husleie til justmuseet.
- Bevilgningen er redusert med 236 000 kroner som følge av et generelt kutt i statlige leieutgifter.

Ny arvelov

Departementet ber om at Domstoladministrasjonen i dialog med departementet starter opp arbeidet med å legge til rette for ikrafttredelse av lov 14. juni 2019 nr. 21 om arv og dødsboskifte (arveloven), som trer i kraft fra 1. januar 2021. Det er viktig at Domstoladministrasjonen involverer relevante aktører i arbeidet med å implementere den nye arveloven, herunder ved å utvikle nødvendige rutiner, blanketter og skjemaer.

Kap. 410 Domstolene, post 21

- Bevilgningen er økt med 2,609 mill. kroner som følge av prisjustering.
- Bevilgningen er økt med 9,951 mill. kroner som følge av økte utgifter etter rettsgebyrloven.
- Bevilgningen er redusert med 360 000 kroner i forbindelse med avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen for statlige virksomheter.

Kap. 410 Domstolene, post 22

- Bevilgningen er redusert med 4,13 mill. kroner som følge av reduserte sideutgifter.
- Bevilgningen er redusert med 34 000 kroner i forbindelse med avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen for statlige virksomheter.

Kap. 3410 Domstolene, post 01

- Bevilgningen er økt med 4,859 mill. kroner som følge av prisjustering.
- Bevilgningen er redusert med 1,285 mill. kroner i forbindelse med avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen for statlige virksomheter.

Kap. 3410 Domstolene, post 02

- Bevilgningen er økt med 0,756 mill. kroner som følge av prisjustering.
- Bevilgningen er redusert med 119 000 kroner i forbindelse med avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen for statlige virksomheter.

Kap. 3410 Domstolene, post 03

- Bevilgningen er økt med 52 000 kroner som følge av prisjustering.
- Bevilgningen er redusert med 9 000 kroner i forbindelse med avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen for statlige virksomheter.

Kap. 3410 Domstolene, post 04

- Bevilgningen er redusert med 3,434 mill. kroner som følge av reduserte sideutgifter.
- Bevilgningen er redusert med 30 000 kroner i forbindelse med avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen for statlige virksomheter.

8.2. Delegasjon av fullmakter

Følgende fullmakter delegeres Domstoladministrasjonen, jf. Stortingets budsjettvedtak:

- Overskride bevilgningen over kap. 61, post 01 mot tilsvarende merinntekter over kap. 3061, post 03.
- Overskride bevilgningen over kap. 410, post 01 mot tilsvarende merinntekter over kap. 3410, post 02 og 03.
- Overskride bevilgningen over kap. 410, post 22 mot tilsvarende merinntekter over kap. 3410, post 04.

8.3. Bevilgninger over andre budsjettkapitler

I tillegg til bevilgningen over kap. 61, kap. 410 og kap. 3410 stiller Justis- og beredskapsdepartementet følgende bevilgninger til disposisjon for domstolene og Domstoladministrasjonen. Departementet minner om at bevilgningene på kap. 414, kap. 466 og kap. 470 disponeres i tråd med den regelstyrte ordningen. Det er viktig at det er oppmerksomhet rundt hvilke typer utgifter som kan belastes de regelstyrte postene og viser kritisk holdning til bruken av denne typen utgifter. Departementet gjør også oppmerksom på at det er flere virksomheter som belaster disse postene.

Kap. 414 Forliksråd og andre domsutgifter, post 01 Driftsutgifter

Disposisjonen gjelder godtgjørelse og tapt arbeidsfortjeneste til meddommere, lagrettedmedlemmer, enkelte sakkyndige, vitner, rettsvitner m.m og deres reiseutgifter. Bevilgningen dekker også utgifter til tolker i sivile saker der partene har krav på tolk. Bevilgningen på posten er på til sammen 231 486 000 kroner. Domstoladministrasjonen og domstolene er blant aktørene som belaster denne posten.

*Kap. 440, post 01 Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten
Elektronisk samhandling mellom aktørene i straffesakskjeden (ESAS)*

Departementet ber om at Domstoladministrasjonen fortsetter samarbeidet med Politidirektoratet og Kriminalomsorgsdirektoratet med å forbedre, utvikle og forvalte elektroniske samhandlingsløsninger i straffesakskjeden.

Det er bevilget 30 mill. kroner samlet over kap. 440, post 01 til videre arbeid med prosjektet Elektronisk samhandling mellom aktørene i straffesakskjeden (ESAS). Dette skal bl.a. koble flere sentrale virksomheter i straffesakskjeden på Justishub og utvikle nye løsninger som gjør det mulig å utveksle strukturert informasjon mellom fagsystemer for utvalgte arbeidsprosesser. Domstoladministrasjonen vil motta belastningsfullmakt fra Politidirektoratet, slik at domstolenes utgifter knyttet til ulike tiltak i prosjektet kan belastes kap. 440, post 01, jf. departementets brev 19. desember 2019. Det er lagt til grunn at Politidirektoratet, Kriminalomsorgsdirektoratet og Domstoladministrasjonen samlet skal dekke 5 mill. kroner innenfor egen ramme i form av interne fagressurser, IKT-ressurser mv.

Kap. 466 Særskilte straffesaksutgifter m.m., post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen på posten dekker hovedsakelig utgifter til juridisk bistand i straffesaker til personer som har rett til advokatbistand i medhold av straffeprosessloven kap. 9 og 9 a. Bevilgningen på posten er på til sammen 1 068 646 000 kroner. Domstoladministrasjonen og domstolene er blant aktørene som belaster denne posten.

Kap. 470 Fri rettshjelp, post 01

Bevilgningen på posten skal dekke utgifter til advokat, sakkyndige og meddommere m.m. i saker der det er gitt fri sakførsel etter reglene i lov om fri rettshjelp. Bevilgningen på posten er på til sammen 619 338 000 kroner. Domstoladministrasjonen og domstolene er blant aktørene som belaster denne posten.

Kap. 471, post 71 Statens erstatningsansvar post 71 og frafall av foreldelsesinnsigelse

Fullmakt til å belaste kap. 471, post 71 Statens erstatningsansvar. Posten belastes når staten blir dømt til, eller har inngått forlik om å betale erstatning fordi staten er ansvarlig etter ulovfestede eller lovfestede erstatningsrettslige regler. Det vil blant annet si dersom tjenestemenn har handlet uaktsomt og staten blir ansvarlig etter arbeidsgiveransvaret i skadeerstatningsloven § 2-1. Kap. 471, post 71 kan også benyttes til dekning av en motparts

sakskostnader og til å dekke forsinkelsesrenter som påløper frem til en måned etter at en dom ble rettskraftig. Utbetaling av erstatning i kontraktsforhold kan ikke belastes posten. Finnes det andre budsjettposter som er ment å dekke de aktuelle utgiftene, skal erstatningsutbetalingene heller ikke belastes kap. 471, post 71. Ved belastning av kap. 471, post 71 bes virksomheten følge retningslinjene gitt i rundskriv G-01/2017. Bevilgningen på posten er på til sammen 113 141 000 kroner.

Kap. 475 Bobehandling, post 01

Bevilgningen på kapitlet dekker statens ansvar for utgifter til konkursbehandling i tilfeller hvor boet eller den som begjærer konkurs (rekvirenten) ikke dekker utgiftene. Dette er regelstyrte utgifter etter konkursloven § 73. Bevilgningen på posten er på til sammen 147 999 000 kroner.

8.4. Delegering av fullmakter i henhold til bevilgningsreglementet

Bevilgningsreglementet inneholder en del fullmakter for Kongen til å gjøre unntak fra eller utfylle reglementets bestemmelser. I rundskriv R-110 gir Finansdepartementet departementene fullmakter til å gjøre unntak fra enkelte av bevilgningsreglementets hovedprinsipper. I tillegg blir det redegjort for fullmakter som ikke delegeres til departementene, men som åpner for at departementene kan søke om samtykke fra Finansdepartementet i enkeltsaker.

Delegert myndighet skal alltid utøves i samsvar med gjeldende lover og regler, gitte retningslinjer og intensjoner for hvorledes fullmaktene skal brukes.

Det vises til veilederen i statlig budsjettarbeid der bl.a. bruk av unntaksbestemmelser i Bevilgningsreglementet (budsjettfullmakter) er omtalt.

Paragrafene i parentes i punktene under refererer til paragrafene i Bevilgningsreglementet.

8.4.1. Fullmakt til nettobudsjettering ved utskifting av utstyr (§ 3, 4. ledd, 2. setning)

Hovedregelen i bevilgningsreglementet er at alle utgifter og inntekter føres brutto i budsjett og bevilgningsregnskap. Det er imidlertid gitt et unntak som tillater nettoføring i forbindelse med utskifting av utstyr. Med dette gis imidlertid Domstoladministrasjonen fullmakt til nettoføring ved utskifting av utstyr på følgende vilkår:

- a) Inntekter fra salg av brukt utstyr kan nettoføres på post 01 Driftsutgifter og post 21 Spesielle driftsutgifter, med inntil 5 prosent av bevilgningen på den aktuelle posten.

- b) Salgsinntektene må skrive seg fra utskiftninger som er ledd i en rutinemessig fornyelse av utstyr. I praksis vil dette gjelde inntekter fra salg av utstyr som er av en slik art at det ved anskaffelsen skal dekkes under post 01 Driftsutgifter. Inntekter fra salg av utstyr som etter sin art skal dekkes under post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, må bruttoføres på vanlig måte.
- c) Salgsinntektene skal bokføres som en inntekt i kontoklasse 3 i standard kontoplan (jf. Finansdepartementets rundskriv R-102) og rapporteres til bevilgningsregnskapet på post 01 Driftsutgifter eller post 21 Spesielle driftsutgifter (jf. Finansdepartementets rundskriv R-101). Føringer må gjøres slik at det er mulig å kontrollere at grensen på 5 prosent ikke overskrides.

8.4.2. Fullmakt til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret (§6, 2. ledd)

Hovedregelen i bevilgningsreglementet er at staten bare kan pådras forpliktelser som først skal dekkes etter utløpet av budsjettåret når Stortinget har gitt særlig samtykke til dette. Med dette gis imidlertid *Domstoladministrasjonen* fullmakt til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret på følgende vilkår, og med de begrensninger som følger i teksten under:

- a) Leieavtalene og avtalene om kjøp av tjenester må gjelde anskaffelser til den ordinære driften av statlige virksomheter. Hvilke typer anskaffelser det her dreier seg om, vil kunne variere etter virksomhetens oppgaver, men alminnelige eksempler vil være leie av lokaler og kontorutstyr, samt kjøp av renholds- og vaktmestertjenester.
- b) Utgiftene i forbindelse med avtalene må kunne dekkes innenfor et uendret bevilgningsnivå på vedkommende budsjettpost i hele avtaleperioden.
- c) For alle avtaler utover budsjettåret, må behovet for oppsigelsesklausuler nøye vurderes. Hensynet til den framtidige handlefriheten skal veie tungt ved vurderingen. Særlig gjelder dette ved langsiktige avtaler.

Det vises for øvrig til bevilgningsreglementet § 10 første ledd der det bl.a. kreves at utgiftsbevilgninger skal disponeres på en slik måte at ressursbruk og virkemidler er effektive i forhold til de forutsatte resultater, samt til tilsvarende krav i økonomireglementet § 4. På dette området innebærer disse bestemmelsene både et krav til å vurdere mulige alternativer til leie og kjøp av tjenester, og til utformingen av vilkårene i eventuelle avtaler om leie og kjøp av tjenester.

Det understrekes at bestemmelsene bare gjelder adgangen til å pådra forpliktelser utover budsjettåret.

8.4.3. Fullmakt til å overskride investeringsbevilgninger mot tilsvarende innsparing under driftsbevilgninger under samme budsjettkapittel (§ 11, 4. ledd, nr. 2)

Det følger av hovedregelen i bevilgningsreglementet § 5 annet ledd første setning at det ikke er adgang til å omdisponere et bevilget utgiftsbeløp fra en post til en annen. Bevilgningsreglementet § 11 fjerde ledd nr. 2 inneholder imidlertid et unntak ved at Kongen kan gi bestemmelser om overskridelse av investeringsbevilgninger mot tilsvarende innsparing under driftsbevilgninger under samme budsjettkapittel.

Domstoladministrasjonen gis fullmakt til å omdisponere fra driftsbevilgninger til investeringsbevilgninger på følgende vilkår:

- a) Det kan omdisponeres inntil 5 prosent av bevilgningen under post 01 Driftsutgifter til post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, under samme kapittel.
- b) Omdisponeringen må ikke føre til økte utgifter ved at den binder opp framtidige drifts- og investeringsutgifter.

Beløp som er omdisponert fra post 01 Driftsutgifter kan tas med ved beregningen av overførbart beløp under post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold.

8.4.4. Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger til investeringsformål mot tilsvarende innsparing i de tre følgende budsjettår (§ 11, 4. ledd, nr. 3)

Hovedregelen i bevilgningsreglementet § 5 annet ledd første setning er at det ikke er adgang til å overskride en utgiftsbevilgning. Etter bevilgningsreglementets § 11 fjerde ledd nr. 3 gis det adgang til å overskride driftsbevilgninger til investeringsformål med inntil 5 pst. mot tilsvarende innsparing i løpet av de tre følgende budsjetterminer.

Finansdepartementet har fastsatt nærmere retningslinjer og forutsetninger for adgangen til å overskride driftsbevilgninger til investeringsformål. Det vises til rundskriv R-110 datert 13. januar 2017 pkt. 2.6.

Domstoladministrasjonen må i hvert enkelt tilfelle sende søknad til Justis- og beredskapsdepartementet om slikt samtykke før bevilgningen kan overskrides.

8.4.5. Overføring av ubrukt driftsbevilgning fra ett år til neste (§ 5)

Det er som regel ikke adgang til å overskride et tildelt beløp eller til å overføre det til en annen budsjettermin eller til en annen budsjettpost i samme termin.

Det er imidlertid gitt et unntak ved at inntil 5 pst. av ubrukt driftsbevilgningen under post 01 og post 21 kan overføres til neste budsjettår.

Søknad om slik overføring skal godkjennes av Finansdepartementet. Domstoladministrasjonen sender søknad til Justis- og beredskapsdepartementet i forbindelse med regnskapsrapporten per 31. desember. Eventuelt overført beløp kan ikke disponeres av Domstoladministrasjonen før departementet gir beskjed om det gjennom supplerende tildelingsbrev.

9. Vedlegg

Vedlegg 1: Oversikt over frister

Vedlegg 2: Rapportering på likestilling per 31. desember 2019